

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-ий Бурят-Монголой Обкомы, БМАССР-ий Верховно
Советей ба ВКП(б)-ий Улан-Удын Горкомы орган.

Партгруппанууд зунай үедэ

Большевистскэ парти болбол советскэ
арадэй эрхм хүнүүдэ байгуулагдани,
үсхэл эхлэй, дайшмалх ба түрүү, хүсн
түсэс оролцани мүн. Тиммэй партиан
түрүүн ба төрөнэй кандидат бүхэн үйлдэ-
бэрин шийдэхэ үчүтөгүүдэ ажалла-
ха, ВКП(б)-ий Устав соо халагдани
шор, «...олонхитэй холбоо барисаага
хүр бүр бэхлэжэ, ажаллаагүй өрнө-
лүүд ба хэрэгжүүлүүдэ сэг дары ан-
хара, партиан политика ба шийдхэбэ-
рүүдэ хүсн партианбэстэ оондо тойлба-
рлаа олгуулаха уялгатай».

1947 оной март нарада болоон парти-
ан Обкомы XXVI пленум халаа ВКП(б)-
ий ЦК-ий февральскэ Пленумэй түтүтэй
мөтөөлөй Үндэрөөр, «Бурят-Монгол
АССР-ий хүдөө ажалы хүжөөн дэ-
жүүлэхэ хэмжээнүүд тухай» гэдэн зуу-
дэ элбэн хэлсэх, энэ талаар тодорхой
тэмжэ-ябууланууды абха зуураа, хү-
жөөг коммунисттарэй эхлэл хүбнэ
хүжөөн үйлдэбэр дээрэ сохэ табила тон
сугала гэжэ заахан бэлэй. Энэ тогтоолы
дүргэтэ болгохын түлөө Үндэрлэе Үдэ
бэлснэй партианбэстэ эхлэн эмхидхэ-
лэй хүдэлмэри хэлэн байха юм.

Болонзо Үндэрлэе дээрэ коммунист-
тарэй түрүү үүргэе харуулаха, тариан
ажал ба тракторна бригадануудта, фер-
мүүд ба гүүрэнүүдтэ ажаллааг кол-
хознуудтай дунда социалистическэ мүй-
сөөс үргэнөөр дэлгэрүүлэхэ, хүтэлбэрихэ
хүдэлмэри ажал-ябуулаа партиан ниг-
дартына хилалта шалгалта хэмжэ, ёһотой
большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрчлөө
мүүмжэлэлэй ёһор, дутуу дундануудта
ашиггүйлжэ, тэднэе урхалха талаар
хэмжээ абха, партиан-политическэ ба
милитан-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ажуу-
лаха, эрэгтэй, эмэгтэй колхознууды ком-
мунистическээр хүмүүжүүлэхэ зорилготой-
лоор партиан ба партиан-комсомольскэ
248 группа тарианажалтай, тракторна ба
малажалтай бригадануудта байгуулагда-
хын.

Эдэнэй олонхын өөрчлөнгөө урда тар-
машан харуулалтай ба хүндтэй зор-
илготууды байнаар дүүргэжэ байна.
Республиканы эрхм түрүү хүнүүд боло-
хо Социалистическэ Ажалтай 17 Герой,
363 орденон ба медальтатой олонхын
малга эдэ группануудта хүмүүжүүлэгдэ-
ха, нмээ Үндэр дээрэ нэрлэгдэхэ хүртэн
байга.

Бурят-монгол арайл оморхол болохо
хүр түрүү хүнүүдэй баян дүй хүрмэне
аман абажа, героинууд, орденон ба ме-
дальтан болохын түлөө хэлэн зүгн ми-
нэн хүн колхозно полнүүд ба ферм-
үүдтэ мүнөө тэмсэжэ абана. Энэ тэмсэ-
жэ партиан ба партиан-комсомольскэ
группануудта ажаллааг коммунисттар ба
комсомолцууд толгойлон ударидаа.

ВКП(б)-ий айкомудай болон партиан
экин организационуудай зүгнэе эдэ груп-
пануудай хүдэлмэриг үдэр бүр тухал-
лаха үүдүдэ газарта, тэдэнэй ажал-ябуу-
лан нилсэгдэй аштай тухалтайгаар хэр-
жээ гээшэ. Жалын, Сэлэнгын аймагта
эс оройл минин 1-эй мэдэгээр, 122
коммунисттай 27 партиан, 133 комсо-
молцотой 23 партиан-комсомольскэ груп-
па тарианажалтай, тракторна ба малжа-
лай бригадануудта ажаллажа байна. Энэ
эхлэн хүсн мүн. Хэрбээ бүхн комму-
нисттар ба комсомолцуудай хүсн сэгэ
хүжөөн үйлдэбэр дээрэ зүбөөр эмхид-
хэ табила, биднэр тон эхэ хүдэлмэри
хэмэ шадаха байдаг.

Тус группануудта хүдэлмэриг комму-
нисттар хадаа колхознуудтай дунда
шлэ-политическэ ба агитационно-эйл-
дүлэмжнэ хүдэлмэриг үргэнөөр
агуулаха, социалистическэ мүйсөөн
өдөөнхтэе халаагуулаха. Эдэнэй ашар
эс аймаг ажалын ба хуягурын талаар

мүнөө жалд эхлэн ажалтанууды туй-
лажа шадахан байна. Тариан хэмэ түс-
бөө үшөө майн 10-да дүүргэ. Мүнөө
түсбөө гадуур тариан хэмэ байн.
Аймагтай ажалтайгаарин предриктүүд
нэгдэхн кварталынгаа түсбөе 103,7
процент дүүргэх, республикыгаа 25 жэ-
лэй ойдо 8—9 харынгаа түсбөе дүүргэ-
хээр тэмсэжэ байна.

Төршлөн мал үхсэбэрихэ гүрэнэйг-
өө түсбөе минин 1-дэ адуу морилор
—93,2, эбэртэ бодо малаар — 100,9,
хонь амаагаар — 106,4, гахайгаар—70
процент дүүргэх, бүхн дээрэ адуу ма-
лайнгаа тоо толгой 23.823 толгойтор
олонхортулаа. Малайн ашар шэмэ нилсэг-
дүй дээшлэе. Партиан ба партиан-
комсомольскэ группануудта ажаллааг
коммунисттар ба комсомолцууд партиан
айкомой болон экин организацион ний-
дамтай тулгуурилы ба тулалданын бэл-
жэ, арайл нигын дунда партиан-полити-
ческэ хүдэлмэри үргэнөөр абуулаа, тох-
ворне шэнэ илалтанууд тэмсэ зориг-
жуулаа.

Мүн төршлэн колхозно Уставыне нэри-
н нигдээр сахна зорегтын правленүүдтэ
тулалха. Төршлэн хамта, правленшлгээ
ажал хүдэлмэриг байн дутуу дунда
пүүлэе хэрхор каража, тэднэе усч-
лахэ талаар хэмжээнүүдэ абхаахан,
партиан айкомдо ба партианбэстэдэ эх-
лэн тулалдажа үзүүлгэ болонхой.

Тариангайн аймагтай колхознуудай бри-
гаданууд ба фермүүдтэ 53 коммунист
ба 10 комсомолцуудтаа бүрдэнэн пар-
тийна ба партиан-комсомольскэ 18
группа, төрөнхөө гадна, 48 комсомолтой
комсомольскэ 12 группа хүдэлмэрихэ.
Тэднэрай эхлэл хүбнэ өөрчлөө зор-
илгы зүбөөр олгохо, түрүү үргэнүүд-
дэ большевистскээр дүүргэн, колхозно
нигын баялгыне дээшлүүлгын түлөө
партиан-эмхидхэл ба партиан-полити-
ческэ хүдэлмэри үргэнөөр абуулаа.
Мүн нигтэ колхознуудыне большевист-
скээр хүмүүжүүлэе.

Жалд болон хэлэхэлэ, Молотовой нэр-
мжэтэ колхозой тарианажалтай 1-дэй
бригадын дэргэдэ коммунист мүйр Гус-
ляковой хүтэлбэриг партиануудта поли-
тико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үргэнөөр
хэмжэ, бригадын тариан хэмэ түсбөө
болонхойн үрл 125 процент, эрхм
шанартайгаар дүүргэх, гансахан колхоз
соого баша, бүхн аймаг соогоо соци-
алистическэ мүйсөөндэ түргүүлжэ тариа.
Нимэ жэмсэтэ баримтанууд бусадны
аймагуудта олон байха.

ХV областной, төршлэн аймаг бүхэндэ
болоон партконференциүүд партиан
группануудай хүдэлмэриг үшөө хайж-
руулаха тушаа онсо анхарааха хандуулан
бэлэй. Тинхэ зуура, Прибайкальскэ,
Иркуны, Тюринг, Бударын болон бусад
аймагуудта партиан ба партиан-комсо-
мольскэ группануудай хүдэлмэри хангал-
тайгаар абуулаа. Эдэ аймагууд тари-
анга дээрэ гээгдэхэ абана. Тинхэдэ
ВКП(б)-ий айкомуд ба партиан экин
организационууд партконференциүүдэй тог-
тоолууды марган шэнги, ханаа амар-
хан буужа байха юм. Энэ байдалы
саадаха нэгшлэе үдэр тэмсэжэ болохгүй.
Мүнөө колхозно полнүүд дээрэ оройл
тарианга, пар халаагала, тариан хойно-
хоо харуулаха түлг дунда абуулагдажа
байна. Адуу малдаа үбхэ тэмсэжэ бэлдхэ-
хын түлөө колхозно тарианад худалгй
кадаан сабшалан дээрэ гарахаар бэлд-
жэ байна.

Энэ Үдэ партиан ба партиан-комсо-
мольскэ группануудай хүдэлмэриг үшөө
хайжаруулжа, колхознуудтай дундас
политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриг
шангалхан, дүрбэхэл сталинскэ табиж-
лэй гурбаахан жалд түсбөүдэ ажалла-
гатайгаар дүүргэхэ гэжэ шуулан шу-
хала зорилго мүн.

„Эхэ Герой“ гэдэн орденууд барюулагдаба

Баяхан Бударэ сомондо БМАССР-ий
Верховно Советей Президиумай гашуун
Бударин аймгуудай түрүүлгэс мүй-
р Барилуулигөө СССР-ий Верховно
Советей Президиумай үмнхөө „Эхэ Гер-
ой“ гэдэн орден ба СССР-ий Верховно
Советей Президиумай грамотанууды ба
„Эхэ Алар“ гэдэн орденууды, мүн
„Эхэ медаль“ гэдэн медальнууды шар-
галлагдаба барюулаба.

Эдэн түрүүн, арбан хүүгэдэ түрөн
ба хүмүүжүүлгын эхэ Александра Дитч-
никова Бурлакова гэдэхэ „Эхэ героинэ“

гэдэн орден ба СССР-ий Верховно Советей
Президиумай грамота барюулагдаба. Хамта
„Эхэ Герой“ гэдэн орденууд 4 хүндэ,
„Эхэ алдар“ орден, „Эхэ медаль“ гэдэн
медальнууд 4 хүндэ барюулагдахан
байна.

Удаань правительствын дээрэ шагналд
хүртгэхэ болбол олон хүүгэдэ түрөн
ба хүмүүжүүлгын эхэнүүдтэ нмээ „эхэ
ахлар“ табилахан советскэ правитель-
ствода, агуулахэ Сталинда баясхалын хүр-
гөө.

Ц. Цыдыпов.

Шэн габыата ажалтай түлөө

Баяхан Бударын аймагтай „Красный
мранчик“, „Красный пахарь“ колхоз-
нуудай колхознуудта ажаллааг депутат
адуудай аймагтай Советей депутат ахтар
Бударэ СССР-ий Верховно Советей Прези-
думай үмнхөө „1941—45 онуудта

Эсэгэ орноо хамгаалгын агуулахэ дайнда
хэлэн шэн габыата ажалтай түлөө“ гэдэн
медальнууды барюулаба.

Хамта 190 колхознууд правительствын
шанда хүртэе.

№ 116 (5557)

июнин

12

СУББОТО

1948 он

Сен 20 минут

Генералиссимус Сталинда

Москва, Кремль.

Репарационуудха үдэн сумын ха-
хаднын хороон байн байхан сэдхэлэй
шиндхэбэринтай түлэ минин үнэн зүр-
хэнэй баясхалынгы тогтоожо абыт. Энэ-
нэй урда тэмсэе венгерскэ ажаллан ара-
дай ашаг тухын хэрэгүүдээр хордоо тан-
хандагтаа алдар хандан манай энэ
гуйтай анхарагатайгаар утгалдаха гэжэ өт-
гөжэ байгааби. Танай энэ байн байхан
сэдхэлэй шиндхэбэрин ашаар биднэр
Венгрии нэргэн бодхонгын темпүүдэй
түргэхдэхэ байнда ба ажалла арадай
ажалдайтай хэм хэмжээнэй дэжжэ бай-
нда баясхалда гадна, мүн баша венгерскэ
арадай демократи хада төрөннэ сүхөө-
лөгшэ, хүсн түсэ Советскэ Союзтай үнэн
сэхэ ба хани барисаата харилсаанууды
тогтоожо байны энэ махоралтэ доторын
хараанаби.

Эдэ харилсаануудай хойногшоо үшөө
бүри гүн гүнзгэе ба бата бэхи болохын
тулаа шулаа хамга бүхн мүйсэ хэлэхдэ.

Үнэн зүрхэнхөө хүндэлшэ

М. И. РАНОШИ

Будапешт, 1948 оной июнин 8.

Советскэ Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр госпдин В. МОЛОТОВТО

Москва.

Хүндэтэ госпдин Министр!

Венгрии үгэхэ ёһотой репарационно
түгэбэринүүдэй үдэн сумын 50 процен-
тэ байгша орой минин 1-нээ хойшо хо-
рооко гэдэн Советскэ Союзай Правительствын
байн байхан сэдхэлэй шиндхэбэри
тухай дурсахан танай бэсгэгэ би үнэн
зүрхэнэй мөхрөл ба баясхалтайгаар хү-
лсэжэ абаа. Энэний урда тэмсэе өөрч-
лөө агуулахэ хани Советскэ Союзда байны
ханажа байд венгерскэ арад болбол хү-
дэлмэрин темпүүдэ түргэхдэхэ арга-
болмжо үгэхэ ба венгерскэ демократине ба-
тадаха болон арадай ажалдайтай хэм
хэмжээ дээшлүүлэхэ абаада тулалха
энэ байн байхан сэдхэлэй шиндхэбэри
тухай мэдээсэлэе тон эхэ баясхалтай-
гаар утгалжа абаа. Урда тэмсэе Совет-
скэ Союзай арайлху ба венгерскэ арадай
хоорондо байн ба өөрчлөө гадаадын
политикын шулаа үдэнэ нуури гэжэ вен-
герскэ арадай тоолодог хани барисаата
харилсаанууды Советскэ Правительствын
энэ шиндхэбэри үшөө бүри бэхжүүлэхэ
байна.

Госпдин министр, минин үнэн зүрхэнэй
хүндэлэхэ найдуулагы анжаран абыт.

МОЛНАР ЭРИК.

Будапешт, 1948 оной июнин 9.

Үнэн сэхээр ажаллагшад

Үнэгэршэ намар элбэг баян ургаса ху-
рагтын Үдэ Түнхэнэй аймагтай «Улаан
Тооро» колхозой гашуун Санхан Танхаев
республикын боолтохой хооронхой мүй-
сөөсөө эмхидхэжэ, урда тэмэ үзэгдөөгүй
ажалтай үдэр бүтээсэ харуулаа нэн. Үдэр
соогоо эрхмнэ 5 мянга хүртэр боолто
боодог байга.

Мүнөө нүхэр Танхаев Үдэр ургасын
киселевскэ зөөнө хуталбарилна. СССР-ий
Верховно Советей Президиумай 1948 оной
апрелин 24-ий шэнэ Указтай танилсаа
байдаа, энэ зөөнөгийн 20 гектар ре-
кордно участок дээрхэ га бүрин 30
центнер, үзэгтэ 60 гектар талмай дээрхэ
га бүрин 15 центнер ургаса хурааха гэдэн
социалистическэ урга абанан юм.
Тинн эдэн тариангана хүдэлмэриг зор-
гохон байн хаа болзоо соо, эрхм
шанартайгаар дүүргэх, мүнөө ургасынга
хойноо харуула хэмэ эхилэнхэй. 20 гек-
тар Үдэр ургасын участка дээрэ тарианай
гаража байха Үдэр борнойлто хээд, мүнөө
утг шэбхын шүүдэр ба үнөөрөө нэмэлтэ
тэмсэжэ үгэхэ байна. Тарианганын элбэг
дэлбэг ургаса үгэхөөр жэмсэтэ байнаар
ургажа байнхай.

Мүн энэ колхозой үхүүд, Төрсө дунда
хуртуулин 22 пионерүүд республикын-
гаа оёе гансамы байн булалсаагаара бэ-
шэ, мүн эрхм ажаллаа утгалгын зорилгоор
өөрингөө колхоздо тулалжа байха юм.

Эдэнэр колхоздо түсбөө гадуур 3
гектар огород тарижа, төрөн дээрхэ га

бүрин 200 центнерхөө доошо баша ургаса
хурааха гэдэн урга абанхай. Тинн эдэ
буратшад пионервожата, 6-дахн классай
хурагта Нина Данзановагай хүтэлбэри дор
июнин 10 болтор 1,5 гектарта тариалга
хэмэ дүүргэх, төрөнэ саашан ургалжа-
адуулаа байна. Удаань ургасынга хойно-
хоо эрхм харуула эмхидхэжэ, элбэг баян
огородой эдэ хураахын зорилгоор урматтай
зоригтойнууд улам нэтрүүгээр ажаллажа
байна.

Кагановичын нэрмжэтэ колхозой полн
дээрэ худаморилдэг Түнхэнэй МТС-эй
тракторна бригадын бригадир А. Ф. Соро-
ковиков республикыгаа ойн байрай хүндэ-
дэлдэ июнин 4 болтор тракторна худамор-
онингөө жалд түсбөе 100 процент гүй-
сэдхэхэ, услоно трактор бүхэнөөр зөөлөн
халаагдала оруула, 420 гектар газар
эрхм шанартайгаар адуурилга гэдэн со-
циалистическэ урга абанан юм.

Тинн нүхэр Сороковиков Үдэс Үнэн хэр-
гт дээрэ бэлүүлжэ, июнин 10 болтор
трактор бүхэнөөрөө 290 га адуурилан
байна. Саашаа үшөө 130 га адуурил-
жэ, республикыгаа байнхэры эрхм ажал-
лагатайгаар утгалгын түлөө пар халаа-
га дээрэ хаа шадааа хоерлон хүдэлмэ-
рижэ байнхай.

Нигэжэ Түнхэнэй түрүү колхознигууд ба
трактористнууд Үнэгэршэ жалдхэнь Үдэ
байн ургаса ургуулын түлөө тэмсэжэ
байха юм.

Б. Москалев,

ВКП(б)-ий айкомой секретарь.

Тарилгаа дүүргэбэ

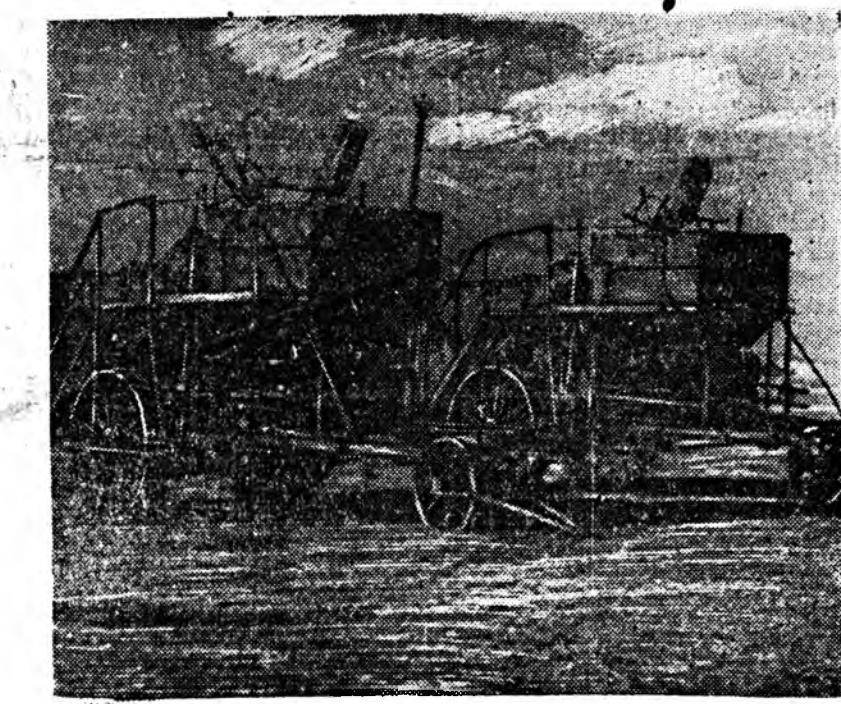
БАРГАЖАН. (Манай корреспондентхэ
телеграфар абаа). Баргажанай ай-
магтай 8 колхозууд хабарай тари-
ангын хүдэлмэри ажаллагатай-
гаар дүүргэбэ. Сувинскэ сельсоветей Ста-
линскэ нэрмжэтэ колхоз тариангаа июнин
5-да дүүргэх, түсбөө гадуур үшөө 65
гектар тариан байха юм. Мүн төршлэн
адуу малда тон үнэтэ тэмсэжэ болохо —
зеленые тариха байнхай.

Тинхэдэ 3 гөршүүдэй Бубеев, Эрдыжен,
Чойролов гашууд нутаг болохо Кировой
нэрмжэтэ колхоз мүн июнин 5-да
тарианга ажаллагатайгаар дүүргэх, тү-

сбөө гадуур 20 гектар тариа. Төрш-
лэн Сталинскэ нэрмжэтэ колхоз түсбөө
үзүүлэн 32 гектарта тариан хэлэн байна.

Тариангаа дүүргэн дурсагдала кол-
хозууд мүнөө пар халаагдалын хүдэлмэ-
риг эрмжэтгээр абуулажа байна. Эрхэ
жалд ургасын үдэнэ нуури болохо энэ
хүдэлмэриг бүрин түсэ дүүргэжэ, рес-
публикыгаа оёе ажалтай шэнэ ажаллаар
утгалгын түлөө эдэн колхознигууд улам
нэтрүү хүсэтгээр ажаллажа байха юм.

Д. Гунзюнов.

Ургасын эдэсхэлтэйлхэ сасуу гээтгүүгээр, богонхон болзоо соо хуража абаха
гээшэ Үдэр ургасын түлөө тэмсэлэй нэгэн эхэ нэнжэ болохо жэмсэтэй. Энэ хэр-
гыне хүдөө ажлын хүсэтэ машинанууд — комбайнууд дүүрэн хангажа шадаха юм
гээжэ байса мэдэгд. Үдэн МТС-ий коллектив трактористнуудтайгаар ажаллаха дүүрэн
сасуу, комбайнуудта болзоороо ури, аяр убаг байлааа заабаарилжа эхилэ нэн.
ЗУРАГ ДЭДЭРЭ: Заабаарилгаадаа хураагдаа бүрин түсэ бэлдхэгдэхэй. Үдэн
О. Зенкиин фото.

Га бүрихөө 40 центнер

ПЕТРОПАВЛОВКА. (Манай мөрр). Ойя
байрай байндэрай урда тэмн социалистиче-
скэ мүйсөөндэ эрмжэтгээр оролсон
Эдэн аймагтай Гэгээтын сомоной Ленпей
нэрмжэтэ колхозой нүхэр Г. Б. Банжал-
най хүтэлбэриг үдэр ургасын зөөнотой-
ли байгша он соо недондо жалдхэнь
бүри эхэ тариа хуража, СССР-ий орденууд
болон медальнуудтаа хүртэхын түлөө су-
саршайгүүгээр тэмсэжэ байна.

Эдэнэр Үдэр ургасынга 20 гектар тал-
май дээрэ тариалгы эгэн байн хаа бол-
зорго эрхм шанартайгаар Үнэгэршэн бай-
ха юм. Мүнөө ургасынга хойноо агр-
техническэ заабарин ёһор бүхн харуу-
ланганууды хэмэ эхилэнхэй.
Нигэжэ энэ зөөнотой 20 гектар учас-
ток дээрхэ га бүрин 40 центнер ургаса
абха гэдэн ургаа нэрэтэй түрэтгүүгээр
дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байха юм.

М. Никанов.

МТС-эй тулалхугүдэнь...

Болхотуудтай баталхан догворотой ёһор
Итангын МТС хабарай полсөвэй худамор-
рин сезон соо 2000 гектар газар халаа-
ха, 3000 гектарта тариан хэмэ байгаа.
Төөд энэ МТС майн 30 болтор газар ха-
лахэ түсбөө 95 процент, тариан хэмэ
түсбөө мин 43 процент дүүргэн бай-
ха юм. Төршлэн 2500 гектар эртын пар
халаахэ аад, оройдоо 1169 гектар ха-
лаа.

Нигэжэ тус МТС Үнэгэршэ жалдхэнь
бүри муугаар хүдэлмэриг байна. Нүү-
шын декадада услоно трактор бүхэнөөр
газар адуурилга оройдоо 2,5 гектарта
хүрэн ба зарим бригадануудта бүрнэ
доошо байха юм. Жалдхэнь, Урмю-
вай, Засучинай, Усольцевай бригаданууд-
та Үдэр бүри услоно трактор бүхэнөөр
газар адуурилга оройдоо 1,14—1,9 гек-
тар хүрэн байна. Тинхэдэ, нүхэр Цо-
симовай бригадада бүрнэ доошо гэх
гү, оройдоо 1 гектар байха юм.

Эдэ бүтэе гээдхэлүүдэнь илалтэй
тракторнуудын үбэлэ Үдэ тон муугаар
заабаарилгадан ба хабарай халуун хү-
дэлмэрин Үдэ төдөнэй хойноо техни-
ческэ харууланай халсгүүг муугаар хэг-
дэжэ, тракторнуудай хоо өбдэрхэ дээр-
нэ болон байна гэшэ. Нигэжэ энэ
МТС-ий догворотой дүүргэгүй, колхозуудта
хүсэг тулалжа үзүүлгэй дээрхэнь
Прибайкальскэ аймаг полсөвэй худамор-
рин эхлэлхэнь хойшо мүнөө хүртэр ха-
магтай хойно шэрэгдэжэ абана гэхэдэ бо-
лово.

В. Тюменцев.

Трактористнуудтай тоосоногүй

Сэлэнгын аймагтай Ноехоной сомоной
Ленпей нэрмжэтэ колхоздо Үнэгэршэ
жада Сухын МТС-ий 1, 2, 3 номерой
тракторна бригаданууд хүдэлмэрилэн бай-
на. Төөд энэ колхоз тариа гүрэндэ тухаа-
наа, тариа сохиной, 1948 оной хаба-
рай тариан ба шэнэ ургаса хураагатай
нүхэр гэдгээр мүнөө хүртэр тракто-
ристнуудтай хүсэд тоосоогүй юм.

Энэ хада ВКП(б)-ий ЦК-ий февраль-
скэ Пленумай шиндхэбэринүүд болон МТС
колхоз хоорондой догворотой тон таарал-
даггүй ушар болоно. Тинхэдэ, тус колхоз
энэ гэдэр трактористнуудтай тоосохо уял-
гатай.

Бурят-Монголой түрүү хүнүүд тухай

Тэдэнэй нэрэн — легион

Илалтын паратэ хабаагдалтай хүн-
дэлдэхэ зорюулагдажа, Кремльдэ болоон
уулзалта дээрэ нүхэр Н. В. Сталин нигэ-
жэ хэлэ лэл: «Би хада эгэн минирин,
простой, даруу зантай хүнүүдэй түлөө,
эрхэм наука, амал болон сэрэгэй хэрэгтэй
хамга бүхн байлбарнуудта манай агуу-
лахэ гүрэнэй механизмын эрмжэтгээр
хүсэлтэй байдаг «шүрбүүдэй» түлөө
тогт барихамын. Тэдэнэр уган олон, тэд-
нэй нэрэн — легион гэшэ, юундэ
гэхэдэ, энэ хада хэдэн арбад миллион
хүнүүд байха юм».

1947 он соо хэгдэнэн онсо гайхамшаг уралан зохеолгонуудай түлөө ба үйлэдбэрийн ажалнуудай методүүдые үндэһөөрынъ һайжаруулһанай түлөө сталинска шангуудые олгохо тухай

демях С. П. Вавилов советскэ элэ
трээнергии хүгжэлтэдэ В. И.
Вологдинай хэбэн шэн табьяа тэмдэглэ
СССР-эй наугауудай Академинь Президи
үмэ үмэпээ тэрэминэ амаршалба.

дегж С. Н. Вавилов советск эл
трээнергийн хүгжэлтэд В. И.
Володинай хэвэн шэн габыае тэмдэглэ
СССР-д наувануудай Академинин Презид
үмэ: Үмэнзхөө тэрэжини амаршалба.

Решение
Ческэ
Шалг

БМАССР-эй 25 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

Урган мандахан арадай искусство

Бурят-Монголын Гүрэнэй Лениний оренто хүгжмэт драмын театр республикында ойн баярта тон эрхэмтэйгээр бэлхэжэ байна.

Манай театрын коллектив хадаа хонирхолтой замын гаража, уранхайнаа горьтойхонгоор зорилгоо үндэсн шидхэх шадабаритай, өбтэй өмхтэй, нигархан творческо ансамбль боложо шадаа. Урдань бурят-монгол театрыг нигрүй байгаа. Бурят-Монголын профессиональна искусство Агуу гэгээтэй Ур мүн.

1927 ондо бурят-монголын түрүүшн театральна группа бии болоо. Тэрэ үеһөө театрын хуури табигдажа эхилэ гэхэдэ болоно. 1928 ондо манай өндэ нэгдэһэн театральна хүгжмэй студия дурсагдаһан түрүүшнхидей хуража, тэрэнэ дүүргэхэдэ, 1932 ондо Бурят-Монголын түрүүшн театр өмхидхэхэ аргатай болоһон байгаабди. 1934 ондо би театральна искусствын централнаа институтудей режиссерско отделение Москвада дүүргэжэ эрээ, театрын уранхайнаа хүтэлбэрлэгшэ болоһон байгаб. Театр болбол 1935-36 оной сезондо «Хорс господний зэрэ», «Шалон Кречет» гэжэ эүжэгүү ба Шадавай «Мэргэн» гэжэ комедия, 1937—38 оной сезондо «Отелло», «Хорото мэхэ ба нигэ дуран» гэжэ нэгжүүдэ табигдан байна.

1939 ондо театр болбол хүгжмэт-драмын театр болгогдохон юм. Театрын хүсн ургажа ба бэлхэжэ ороо. 1940 оной октябрыда Москвада Бурят-Монголын искусствын декада болоһон байна. Тиин, театр ородой искусствын мастернуудай халуун туһаламжатайгаар москвалында «Энхэ булад Вагнер» (хүгжмэнь М. Фролов) гэжэ бурят-монголын түрүүшн национальна оперо, «Баяр» (хүгжмэнь Берлинский) гэжэ хүгжмэт драма, «Эрхэн» гэжэ эүжэг харуулаа. Театр болбол бурят-монголын искусствын талаар туһалаан амжалтыгаа түлөө Лениний орденээр шагнагдаһан байна. Дайны үе соо театр эхэн ажал хэһэн юм. Артистнара 2 группа фронтын түрүү лини дээрэ Советскэ Армиин сэрэгүүдэ национальна искусствона харуулаа.

Дайны ба дайны бүтэлхтэй үедэ театрын драматическа группа Бурят-Монголын уранзоолтодой, ородой ба баруунай классигуудай болон советскэ драматургуудай хэдэн олон пьесүүдэ табигдан байна. Драматическа спектакльнууде табиглаар РСФСР-эй габыята артистнар Г. Генинов, Гелдунова, БМАССР-эй габыята артистнар М. Степанова, Шанигина, Шаткин, артистнар Николаев, Лосев ба бусад сценны еһотой истернууд боложо шадаһанаа харуулаа.

Театрын оперо группа эхэн амжалта туһаа. «Евгений Онегин», «Фусалла», «Фауст», «Чин Чо-сан» ба бусад оперонуудта БМАССР-эй габыата артистнар Гомбоева-Языкова, Петрова, Балдаков, Арсалайн гэгдэжэ мэргэжлэй ба шадамар дуушад бэлхэжэ харуулаа байна. Москвада эрхэн худалд Н. Н. Ткаченко, О. В. Орлова Н. В. Сычев, Г. И. Бельский гэгдэжэ өөһаднүүдэ Ундэр дээрэ оперо мэргэжлээр бурят-монголын национальна искусствын хүгжэлтэдэ туһалдаа байна.

Театрын оркестр БМАССР-эй арадай артист, профессор Б. М. Берлинский, урдань М. А. Бухбиндарай хүтэлбэрээр уранхайнаа шадабаритай коллектив болоо. Оркестрын солистуудай дунда мэргэжлэй эхтэй хүгжмэт бии. Жылалхадэ, БМАССР-эй габыата артистнар Н. Н. Моторин, А. Б. Волдырев, гобист И. А. Ларонов, кларист Н. Н. Галактионов, флейта В. Г. Шкетин гэгдэжэ тэрэ тоодо ороно. «Тихеня предосторожность», «Бахчисарайский фонтан», «Корсар», Н. И. Чайковский «Антракт» гэжэ бэлхүүдэ табигла БМАССР-эй габыата артист М. С. Фельдманай хүтэлбэрлэгдэ манай бэлхүү коллективий горьтойхон амжалт туһалаһан гэршэнэ. Балдей артистнар БМАССР-эй габыата артист Ф. Иванов, артистнар Бадаев, Тогмонова, Савьянова гэгдэжэ харагдэ хүтэлдэй болоһон.

Манай театрын коллектив миний либреттода Статинска шантай мурбат А. К. Блинперей бэлхэн «Байгал дээрэ» гэжэ опере республикын ойн үүрүгүдэ харууһан тула эхэ эрхэмтэйгээр бэлхэжэ ороо. Театрын коллектив республикындаа өбө творческо шэнэ амжалтаар талхын түлөө эрхэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Г. Цыдымжапов, театрын уранхайнаа хүтэлбэрлэгшэ, СССР-эй арадай артист,

УРАНЗУРАГАЙ ИСКУССТВО

Манай республика өөрынөө 25 жэлэй ойе ажалын ба культурын үеһэ эхэн амжалттайгаар утгалла. Бурят-Монголын культурын үлдэн түрэнөөр урган хүгжэлтэй, урал зурагай искусство амжалттайгаар хүгжэе. Энэ 25 жэлэй ойн манайда хэдэн олон мэргэжлэй ба шадабар талантай уранзураада ургажа гараа.

Мүнөө Бурят-Монголын уранзураада республикындаа ойе эхэлэ творческо амжалтаар утгалла. Манай творческо организаци болоно 1933 ондо өмхидхэгдэһэн уранзураададаа союз танилцагшгүйгээр талхын ба бэлхэжэһэн байна.

Манай уранзураададаа республикындаа алдарт айттай дашарамууһан үнэгдэгдэхөө байһан уранхайнаа выставадэ бүхэ хүсөөрөө амжалт хэжэ байна. Энэ выставадэ уранзураададаа үлүүдэй 5—6 жэл соо зураһан, республикын ажалын ба культурын хүгжэлтэе, үлүүдэй хүнүүдэ, тэдэнэй сусарматгүй амалы, арад зоний шэнэ ажалтай амалы, Бурят-Монголынгоо гое һийлэ байгалина харууһан ба бусад ургаада табигдажа, манай уранзураада искусствын хурдан түрэнөөр өмхэжэ байһаннэе эли тодор хуулаа байна. БМАССР-эй искусствын

Ц. Сампилов, РСФСР-эй искусствонуудай габыата ажал-ябуулагшэ.

Манай артистнууд театрындаа дэргэдэ байна.

С. Доржиева фото.

Советскэ Бурят-Монголой искусство

Гансахан Октябрыска социалистическа революцийн үүдэлээр бурят-монгол арадай искусствын худал түрэнөөр хүгжэжэ урган зам нээһэн байна. Энэ үеһөө өмхидхэ Бурят-Монголын искусство бата бэлхэжэ хүгжэлтэй зама ороһон ба искусствын хүдмэрлэгшэдэй хурднууде ургуулан хүмүүжүүлэхэ хүдмэрлэгшэ ябуулагдажа эхилэн байна. Республик дотор искусствын хэдэн олон амхир-зургаанууд байгуулагдажа, тэдэнэй урда амжалтад дунда нэгдэн-уранхайнаа хүдмэрлэгшэ ябуулаа зорилгоон табигдан байна.

Большевикскэ партия ба советскэ правительствын хүтэлбэрээр Бурят-Монгол АССР-эй искусство хадаа жэл эрхэ бүри улам эхэр халбаран бадаржа ороһон байна. Ленин Сталиный национальна политикын шууд бэлхүүдэгдэһэн ашаар манай Бурят-Монгол формиреро национальна, ухадарга социалистическа культурагай түрүү республика боложо шадаа. Манай республика хадаа 25 жэл гүйсэһэннөө алдарт ойе искусствын талаар эхэн амжалтаар утгалла.

Республика дотор Бурят-Монголын Гүрэнэй Лениний оренто хүгжмэт драмын театр, орх драмын театр, колхозно театр, гүрэнэй филармония, арадай зохиолой байһан, уранхайнаа музей, театрально-хүгжмэй училищи, хүгжмэй хүгжмэй хургууд, советскэ уранзураададаа союз, уранхайнаа мастерской ба советскэ композиторнуудай союз хүдмэрлэгшэ байдаг.

1940 ондо Москва городто болоһон Бурят-Монголын искусствын декада хадаа манай республикын туйлаа эхэ культурын ургалтэе хуулаһан байна. Декадын үедэ бурят-монгол арадай искусство хадаа советскэ олонингэтэ творческо ургалтэеа жэлхэдэ һийн амжалтаарууде харууһан байгаа.

Партия, правительство ба нухар Сталин декадын үедэ манай искусствын амжалтэе Ундэрөөр саялагтай байха юм. Бурят-Монголын гүрэнэй хүгжмэт драмын театр Лениний орденээр шагнагдаһан ба Бурят-Монголын искусствын олохон ажал-ябуулагшэ орденууд ба медальнуудаар шагнагдаһан, хүндэ парээр гэгдэжэ хүгжэһэн байгаа. Театрын уранхайнаа хүтэлбэрлэгшэ Г. Ц. Цыдымжаповта СССР-эй арадай артистын хүндэ нэмжэргэ олгогдохон юм.

Партия ба правительствын зүгһөө манай искусствын хүдмэрлэгшэдэй үндэр сэтгэлтэ абалан ушар хадаа тэлэһинэе саамсада бүри амжалтаар ажаллаха ябадала зорилгоон хуулаһан байна.

К. БЕДЛИНСКИЙ, искусствын хэрэгүүдэ эрхилхэ Управлениин начальни

Бурят-Монголын гүрэнэй Лениний оренто хүгжмэт драмын театрын коллектив хадаа үндэр дээрэ мэргэжлэй шадабаритай творческо коллектив боложо ургаа. Энэ театр хадаа Бурят-Монголын драматургуудай зохиолон пьесүүдэе табиглаа гэгдэ, талхын түрүү, ородой драматургиин эрхм драматическа ба оперо эүжэгүүдэе болон бэлхүүдэе шадамар араа табигдан болоһон байна. Театр хадаа мэргэжлэй эхтэй артистнуудай кадрнууде олоор ургуулаа шидэ.

Идеологическа асуудалнуудар ВВП(б)-гэй ЦК-гэй түхэтэ тогтоолуудай гаралнааа хойшо театр болбол мүнөө үеһэ темэдэ зориулалта, ухадарга социалистическа культурагай түрүү республика боложо шадаа. Манай республика хадаа 25 жэл гүйсэһэннөө алдарт ойе искусствын талаар эхэн амжалтаар утгалла.

Театры эмхидхэхэ ба саамсада амжалтаар ажаллаха ябадала тэрэнэй уранхайнаа хүгжмэт драмын театр Цыдымжапов эхэн хүдмэрлэгшэ ябуулаһан байна. Театрын хүдмэрлэгшэд өөһаднүүдэ хүдмэрлэгшэеа хуулаһан байна. Энэ бүтэдэ хадаа советскэ засагай жэлүүдэ манай уранзурагай искусствын хэрэгтэ хурдан түрэнөөр хүгжэлтэе элээр харуулаа.

Улан-Удэн ороой драмын театр амжалтаар ажаллаа хүдмэрлэгшэ байдаг. Тэрэ хадаа шадабаритай режиссернууд, артистнууд ба уранзураада шадамар бэлхүүдэгдэһэн байха юм. Энэ театр хадаа томохон творческо коллектив боложо ургаһан ба республикын ажалнадаа дунда нэгдэн хүтэлтэ болоһон байха юм.

Чайковскийн нэрэмжтэ театрына хүгжмэй училищи ба хүгжмэй хүгжмэй хургууд театрнууд ба филармоний искусствын хүдмэрлэгшэдэй кадрнууде бэлхэжэ. Энэ мүнөө 300 хүтэлтэ хүн буужа байдаг.

Гүрэнэй филармония болбол ард зоний худал хуу хүгжмэт пьесүүдэеа талаар бага бэлхэ хүдмэрлэгшэ ябуулаа. Программална БМАССР-эй композиторнууд ба пьесүүдэй, мүн алаа хүдмэрлэгшэеа республиканы творческо эхэн хуури ээлдэ. Тэрэнэй программа хадаа ансамблин артистнуудай түрэнөөр ургажа, тэдэнэй шадаа шадабаритай хэмжээтэй улам дэжэлжэ байһаннэе хуулаа.

БМАССР-эй композиторнууд болбол үшөө залуунууд юм. Тингэбжэе лүү хүгжмэт бэлхэ талаар оролцуу готойгоор ажалладаг байна. Д. Аюшев нэгэ акттай балет, хэдэн симфоний

фонетическа зохиолууде болон олонингын лунууде бэлхэн байна. Ж. Батсүх арадай хүгжмэт бэлхэ талаар бага бэлхэ хүдмэрлэгшэ ябуулаа. Мураделлин «Агуу гэгээтэй барисаа» гэжэ оперо тухай ВВП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолой гаралнааа хойшо, тэдэнэй хүдмэрлэгшэ хуулаһан байга ба ойлгомтой боложо эхилэ.

Бурят-Монголын уранзураададаа коллектив эхэн хүдмэрлэгшэ ябуулаа. ВВП(б)-гэй ЦК-гэй идеологическа асуудалнуудар гаргалһан тогтоолдо зохиолуудан манай уранзураададаа республикындаа мүнөө үеһэ байдалаа эли тодор ба урда хайтайгаар харууһан һийн һийн зурагууде бэлхэн байха юм. Тэрэ зурагууд соонь республикын ажалнадаа, хүдмэр ажалы, культура, түрүү үлүүдэ, гое һийн байгаа, мүн эсбэл ороноо хамгаалагшэ дайны содагшэ харуулаһан байна. Агуу гэгээтэй 30 жэлэй ойн зохиолууд эмхидхэгдэһэн уранхайнаа выставадэ республикын уранзураададаа 170 эрхм хүдмэрлэгшэ хүтэлтэ табигдан байгаа. Мүн Бурят-Монголын уранхайнаа выставадэ С. С. Сампилов, Г. Е. Павлов ба бусад 7 хүдмэрлэгшэ табигдан байгаа. Энэ бүтэдэ хадаа советскэ засагай жэлүүдэ манай уранзурагай искусствын хэрэгтэ хурдан түрэнөөр хүгжэлтэе элээр харуулаа.

Улан-Удэн ороой драмын театр амжалтаар ажаллаа хүдмэрлэгшэ байдаг. Тэрэ хадаа шадабаритай режиссернууд, артистнууд ба уранзураада шадамар бэлхүүдэгдэһэн байха юм. Энэ театр хадаа томохон творческо коллектив боложо ургаһан ба республикын ажалнадаа дунда нэгдэн хүтэлтэ болоһон байха юм.

Чайковскийн нэрэмжтэ театрына хүгжмэй училищи ба хүгжмэй хүгжмэй хургууд театрнууд ба филармоний искусствын хүдмэрлэгшэдэй кадрнууде бэлхэжэ. Энэ мүнөө 300 хүтэлтэ хүн буужа байдаг.

Гүрэнэй филармония болбол ард зоний худал хуу хүгжмэт пьесүүдэеа талаар бага бэлхэ хүдмэрлэгшэ ябуулаа. Программална БМАССР-эй композиторнууд ба пьесүүдэй, мүн алаа хүдмэрлэгшэеа республиканы творческо эхэн хуури ээлдэ. Тэрэнэй программа хадаа ансамблин артистнуудай түрэнөөр ургажа, тэдэнэй шадаа шадабаритай хэмжээтэй улам дэжэлжэ байһаннэе хуулаа.

БМАССР-эй композиторнууд болбол үшөө залуунууд юм. Тингэбжэе лүү хүгжмэт бэлхэ талаар оролцуу готойгоор ажалладаг байна. Д. Аюшев нэгэ акттай балет, хэдэн симфоний

фонетическа зохиолууде болон олонингын лунууде бэлхэн байна. Ж. Батсүх арадай хүгжмэт бэлхэ талаар бага бэлхэ хүдмэрлэгшэ ябуулаа. Мураделлин «Агуу гэгээтэй барисаа» гэжэ оперо тухай ВВП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолой гаралнааа хойшо, тэдэнэй хүдмэрлэгшэ хуулаһан байга ба ойлгомтой боложо эхилэ.

Бурят-Монголын уранзураададаа коллектив эхэн хүдмэрлэгшэ ябуулаа. ВВП(б)-гэй ЦК-гэй идеологическа асуудалнуудар гаргалһан тогтоолдо зохиолуудан манай уранзураададаа республикындаа мүнөө үеһэ байдалаа эли тодор ба урда хайтайгаар харууһан һийн һийн зурагууде бэлхэн байха юм. Тэрэ зурагууд соонь республикын ажалнадаа, хүдмэр ажалы, культура, түрүү үлүүдэ, гое һийн байгаа, мүн эсбэл ороноо хамгаалагшэ дайны содагшэ харуулаһан байна. Агуу гэгээтэй 30 жэлэй ойн зохиолууд эмхидхэгдэһэн уранхайнаа выставадэ республикын уранзураададаа 170 эрхм хүдмэрлэгшэ хүтэлтэ табигдан байгаа. Мүн Бурят-Монголын уранхайнаа выставадэ С. С. Сампилов, Г. Е. Павлов ба бусад 7 хүдмэрлэгшэ табигдан байгаа. Энэ бүтэдэ хадаа советскэ засагай жэлүүдэ манай уранзурагай искусствын хэрэгтэ хурдан түрэнөөр хүгжэлтэе элээр харуулаа.

Улан-Удэн ороой драмын театр амжалтаар ажаллаа хүдмэрлэгшэ байдаг. Тэрэ хадаа шадабаритай режиссернууд, артистнууд ба уранзураада шадамар бэлхүүдэгдэһэн байха юм. Энэ театр хадаа томохон творческо коллектив боложо ургаһан ба республикын ажалнадаа дунда нэгдэн хүтэлтэ болоһон байха юм.

Чайковскийн нэрэмжтэ театрына хүгжмэй училищи ба хүгжмэй хүгжмэй хургууд театрнууд ба филармоний искусствын хүдмэрлэгшэдэй кадрнууде бэлхэжэ. Энэ мүнөө 300 хүтэлтэ хүн буужа байдаг.

Гүрэнэй филармония болбол ард зоний худал хуу хүгжмэт пьесүүдэеа талаар бага бэлхэ хүдмэрлэгшэ ябуулаа. Программална БМАССР-эй композиторнууд ба пьесүүдэй, мүн алаа хүдмэрлэгшэеа республиканы творческо эхэн хуури ээлдэ. Тэрэнэй программа хадаа ансамблин артистнуудай түрэнөөр ургажа, тэдэнэй шадаа шадабаритай хэмжээтэй улам дэжэлжэ байһаннэе хуулаа.

Жаргалаа магтажа дууланабди

Би угытай хүнэй басаган байһан аад, советскэ засагай ашаар мэргэжлэй артистка болоо. Гансахан манай орондо шадабартай абыастанай ургажа гараа арга нүхсэл бии болохой.

Ленин—Сталиный партия ашаар манай бурят-монгол арад шэнэ социалистическа замда ороо, түрэн оройнотой городуудар ба хүдмэрлэгшэ шэнэ шэнэ залууд, фабриканууд бэлхүүдэй, үдөө нотагуудай тала дайдые колхозой алтан таран, тогтой олон адуу мал бүтгөөнэ,

трактор, комбайны абыаа зэрэ хүдлэнэ.

Хаа-хаангүй советскэ патриотууд ажалтай геройнууд ажаллаа байдаг. Энэ жаргалта байдалаа хүдмэрлэгшэ сэнгүү дуулуудай аалга түрэнэ. Би дууша бурят арай басаган хадаа энэ байдале зохиолон Ленин, Сталиныа, советскэ засага, ажалтайгаа геройнууде магтажа дууланам.

Н. Гомбоева-Ламиева, СССР-эй Верховно Советэй депутат.

Эхэ ороноороо омгорхоноб

Бидэ, советскэ Удэ түрэнэ жаргалта залуунууд урданай хуулаа засагай Удэ ажалтай арай, яамнаа бурят арайндаа тэмсэгтэй хүдмэрлэгшэ ажаллаа хараа Удэе гүйбди. Манай урда ороходо советскэ засагай ашаар байгуулагдаһан бургуулинуудай үүднүүд ба эрхм гэгээтэй харты үргэнөөр нэгдэнтэй байгаа нэн.

Би 1942 ондо худал хургуудай хүгжмэт, театрта ороо нам. 2 жэл үнэгдөө байхала оперо артист болоо бэлхэ. 1947 ондо Чехословакия столица—Прага городто улс-хоорондын залуунуудай фестивал болоо. Манай советскэ Эхэ ороноо гэгдэ олоһон залуунуудай нэгдэн-инин би байгаа. Прагада хараа соо байжа, капиталистическа ороноудай демократическа залуунуудай байдалтай танилсахаа гансал манай Эхэ ороной хүбүүд ба басагад

омог доруун ба үнэгдөө жаргалта залуунууд гэжэ һийн мэрэ нэм. Күб гэгдэ, США-гой демократическа артистууд түрэнөө ямаршэ туһаламжа абаагүй, хари фестивалда хабаадаһаннэе өөрынгөө һүүшмэ мүнөөр Европоо буужа, хэдэн зуун километр албаар ябажа Прага эрөө һийн.

Тиимэ байдале харахааа советскэ хүнэй зүрхэн долоодог ба Эхэ ороноороо омгорхоноо садхал ходооо түрэнэ абааг байгаа: манай советскэ гүрэн дотор хам нэгдэн байһан ба даа гэжэ һийн ябаһан. Мүнөө республикында 25 жэлэй ойн дүтээгдэ байхала манай ардые сүдөөтэ зам дээрэ гаргалһан коммунистическа партия би түрэн Сталиныа магтажа бүхэ колхозогороо дуужа байхала улам өрмөжлөнэ.

О. Линхобин, оперын артист.

Арадтаа алба хэнэбди

1932 ондо Бурят-Монгол гүрэнэй театрын алхан түрүүн тогтоһонлоо хойшо мүнөөдэр хүтэр 30 гаран пьесүүдэеа наадаһан байһан. Тэрэ тоодо Бурят-Монголын драматургуудай оригинальна пьесүүд ба советскэ драматургуудай болон худал хуу эхэ классигууд Горький, Некрасов ба Шаллер пьесүүд ороно.

1940 ондо Бурят-Монголын искусствын декадада хабаадаһан, партия правительствын ба баша Сталиный урда бурят-монгол арайндаа искусствын өөрөө харуулахаа тох эхэ зал хуудэ хүгжэлэһэн нам.

Театрта арба гаран жэл соо хүдмэрлэгшэ зуураа нилээд эхэ хүгжмэт олоһон ба хураһан байна. Энэ олоһон хургууд ба хүгжмэт Бурят-Монголын искусствын улам хайханаар тодорон хүгжэжэ харагшэ зориулаа.

Мүнөө бурят-монгол театруудад сценэ дээрээ хэлэгдэжэ угыг агуулаһан, гое хайханаар, тодо гурсаар хэлэгдэжэ нэгэ гүрэнтэй боложо шадагшгүй байһан дээрһэнэ «Бурят-монгол халын дээрэ сценическа үгэ» гэжэ ном зохиожэ гаргаха бэлхэл хэжэ байба.

Ч. Генинов, РСФСР-эй габыата артист.

Бэлгтэ арад

Би 1940 ондо, Москвада болоһон Бурят-Монголын искусствын декадын үедэ бурядай искусствотай ба тэдэнэй ажал-ябуулагшатай танилсаа, эхэ хонирхоһон ба бэлхэһэн байгаа.

1941 ондо Бурят-Монголоо эрээ, дууша артистууде хургаа таллаһан болоо һийн. Миний элдэ эрээдэ арим залуу артистууд өөрынгөө дуулаха мэргэжлэе гүйбэд дуулаагүй, хонгөө хайхан колхозтой зүбөөр гаргажа дуулаагүй байһан нэн. Абыануудай ба гое хайхан алгануудай тааралдаа дуртай ту-

ла тэрэннэе артистуудта олгуудэ угыг үеһэ үнэн зүрхэнөө хүсэдэгдэ. Теймше улангүй бурят артистууд эхэ түрэн бурсастай, хураа хүнүүд гэжэ мэдэб. Нимэ хүнүүдэ хургаа байхала урмалтай байн.

Бурят-Монгол республикын 25 жэлэй ойн дүтээгдэ байхала, энэ арадай искусствын бүри дэжэлхэ хэрэгтэ эхэр ла туһа хүрөө һийн миний сэдхэлнэ улам хахаа, багсаха байна гэжэ хэлэхэ байһан.

Н. Владимировский, вокалист-недого, БМАССР-эй габыата артист.

Манай коллективэй ургалта

Манай колхозой самодельностин коллектив тон һийн тогтоһон юм. 1947 ондо миний 7 хуһна бурхадан байгаа һаа, мүнөө 20—30 хүнэй хабаадагшэ томо коллектив боложо шадаа байна. Репертуарын олон яамна ба урда хайтай болонхой. 1947 ондо манай коллектив самодельностин республиканскэ харалгада хабаадажа, хөөрхон һуури эзлэһэн һийн. Гадна 1948 ондо февраль хараа соо хүдмэрлэгшэ уранхайнаа самодельностин Москвада үнэгдэн Бүхэроссийскэ харалга манай коллектив хабаадахаа золиот байһан юм. Энэ хадаа манай самодельностин кол-

лективэй худал түрэнөөр хүгжэ байһаннэе гэршэнэ. Гансахан манай советскэ орондо арад зоний балар таланты хуури түрэнөөр байгуулаха ба тэрэннэе алуруулан гаргажа, үндэрөөр саялаг арга-боломж бии болохой. Би коллективийнэе эрхм гэгээтэй гурим хабаадагшэ байһалаа мүнөө тэрэннэе уранхайнаа хүтэлбэрлэгшэ хүтэр урмал байһан. Мүнөө республикындаа ойдо габыагайгаар бэлхэл хэнэбди.

Ц. Дондуков, Застрель аймагай «Улаан-Архир» колхозой уранхайнаа самодельностин хүтэлбэрлэгшэ.

ТОО БА БАРИМТАНУУД

Урдань бурят-монгол арад өөрынгөө национальна искусствотой байһан юм. Хаанта засаг болбол оюун бэлгитэ бурят-монголнууде мухар нүхэ ба архи тамхал мухаулан байдаг һон. Тинхэдэ 370 дашан, церковь ба синагог, эхэн зуун набагууд арад зоний талантнууде мухаруулан шоромо байһан юм.

Гансахан советскэ засагай тогтоһонноо хойшо манай араудай шадабар таланты хүсэд дүрэнээр хүгжмэн нааһан эхилэ. Мүнөө республика дотор хүгжмэт драмын театр, ород драмын театр, колхозно-совхозно театр, гүрэнэй филармония хүдмэрлэнэ. Театрууд ба филармонидо артистнар ба хүгжмэлшэд кадрнууде бэлхэхын тула театрально-хүгжмэй училищи байгуулагдаһан. Гадна хүгжмэй гүгжмэй хургууд бии.

Республикын городууд ба хүдөө тосхонуудта социалистическа культурын 27 байшан, 543 клуб ба 200 шахуу уншлын байшанууд бии юм. Эдэ эмхи-зургаануудта үргэн

нинта амалшаа, гансахан эрдэм мэргэжлэй оломо бэлхэ, хоний уранхайнаа самодельностин хүгжмэт байдаг. Эндэ дуунай, драматическа ба танцын талаар залуу талантнууд хүмүүжүүлэгдэжэ.

Жэл бүри үнэгдэгдэжэ байдаг уранхайнаа самодельностин харалгануудта хэдэн олон коллективүүд ба тус тус наадагшад хабаадаһан. Няхан Хойто-Байгалай аймагай амалшаа уранхайнаа самодельностин харалга боложо 10 үдэр соо үргэлжлэһэн байна. Эндэ хэдэн араада коллективүүд хабаадажа, мэргэжл шадабарингаа талаар мурсыһэн байна. Холоднэ гэгэ тосхоной зөөмнүүдэй улаан чумын коллектив өөһаднүүдэ танца хэһэн ба уулууде шадамардуу дуулаһан байна. Байнхын тосхоной уналгын байшангай коллектив В. Гусевай «Алдар» гэжэ пьесыс һийнээр харуулаа. Самодельностин имиз коллективүүд тосхон, хургууды, предприти ба эмхи зурган бүхэлдэ шахуу бии байна.

Орон дотороо Тарбагатайн аймагай Ехэ-Нуналейн тос-

хоний семейскэ хор мэдэжэ болонхой. Энэ хор хэдэ профессиональна шадабаритайгаар урданай ба мүнөө үеһэ арадай дуунууде шадамар бэрхээр дууладаг байха юм. Энэ хор 1940 ондо Москва

Палестинада юун боложо байнаб

(Хэблэлэй мэдээсэлнүүднээ)

Майн 13-а Английн колониудай Министрство ба гадаадын хэрэгүүдэй Министрство хоёр Палестинэ мэдээдэе багана байһан британска мандай болзорой үүрхөөн тухай мэдүүлэе хэлэн байна. Үүсөөдөрнөө Тель-Авивдхи еврейск Национальн совет болбол Палестинэ бөө даанги хоёр гүрэн-арабска ба еврейск гүрэнүүд болон хубааха тухай Нэгдүмэл наахануудай үнгэрэгшэ жэлэй ноябрийн 29-эй шийдхээрнээ хуульбери болгожо, бөө даанги еврейск Паралль гэжэ гүрэннээ байгуулан юм.

Еврейск гүрэнэй бии болохотой хамта арабска колони оронүүдэй — Трансиордания, Египет, Саудовско Аравин, Ираг, Сирия, Ливанай ба Йеменын арминууд нэгэн доро шахуу Палестиндэ довтолон сүмээрэ ороһон байна.

Эдэ армиудай хамта теонь түрүүшн үеэрүүдтэ 60 мянган хүн гэжэ тодорхойлогдон байгаа. Энээн дээрэ бүри түрүүн Палестинада ерөөд байһан арабска легион 3 мянган солдадууде ба «Палестинэ сүлөөлэлтн армийн» («арабска орнуудай реакционерүүд ба хаахалшиска организацинуудай армийн») 20 мянга шахуу агуушадые нэмжэ тоолохо хэрэгтэй. Гадна арабска частнуудта гитлеровцууд, Андерсын армийн солдадууд ба түрэнкэ офицерүүд бии байха юм.

Эднэры англичиска империалистууд бүү зэвсгээр хамгадаг ба частнуудыс англичиска офицерүүдээр тогтогдуудад байна. Тихэдэ бүхы арабска сэрэгүүд англичиска генерал Джон Глэбб гэгшэ хүтэлбэригшэ. Энэ хүн хадаа өөрыгөө Глэбб-шапа гэжэ нэрлэжэ, араб хүндэ явсантай болодог юм.

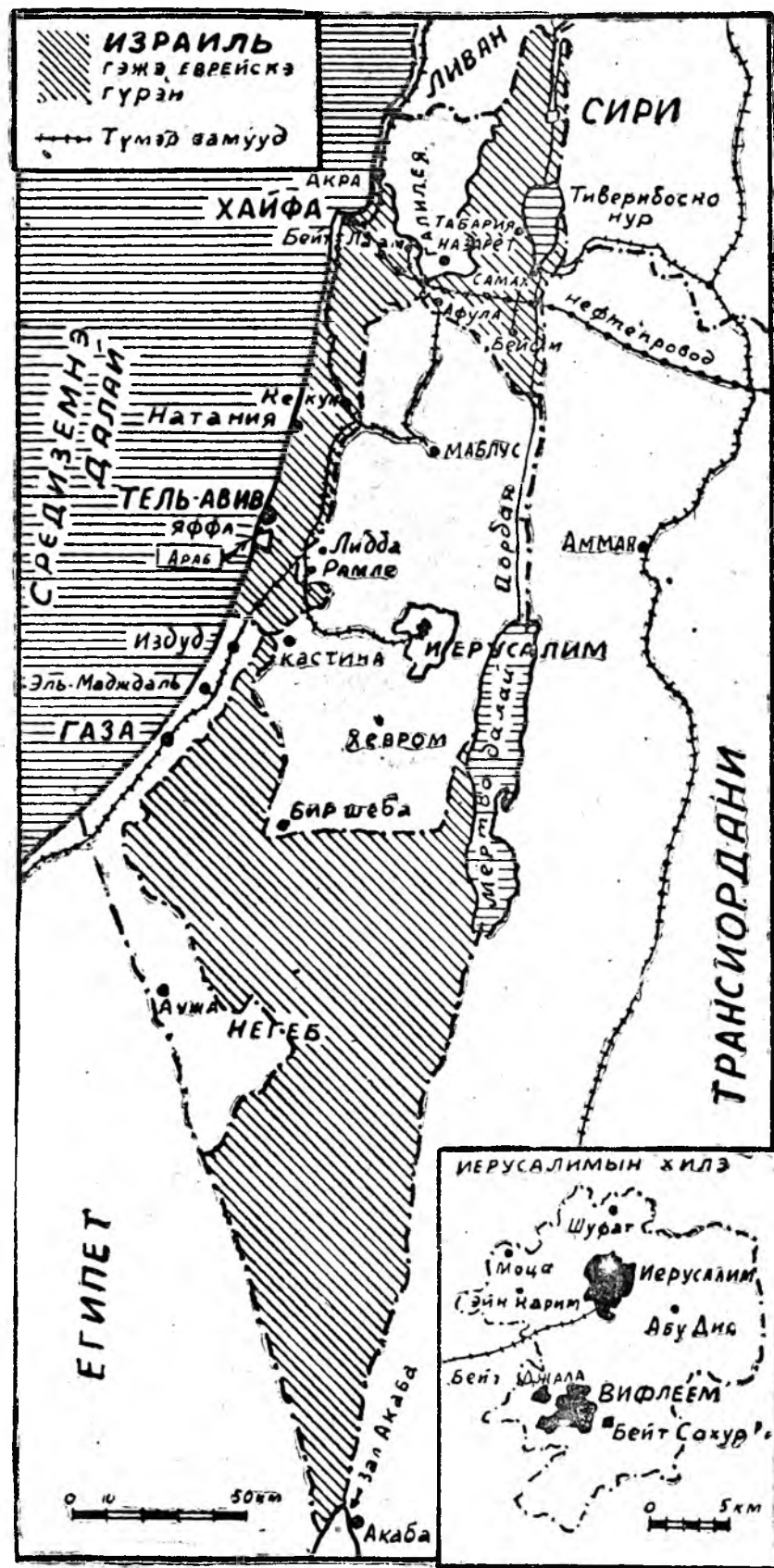
Израиль гүрэнэй зэвсэгтэ хүсэгүүд тухай хэлэхэ болоо хаа, энэ болбол «Хана» гэжэ нэрлэгдэг арми мүн болоо. Энэ армийн тоо хадаа, англо-американска хэблэлэй мэдээнэй ёсоор, 80-аа 100 мянга хүртэр солдадуудтай юм. Энэ «Хана» гэжэ армитай хамта 6 мянга шахуу хүнтэй «Иргүн швей леуи» (национальна сэрэгтэй организацин) отряд ба «Штерн» гэжэ сэрэгт-террористическа организацин мянга гаран солдадууд дайлажа байна.

Дайн агуулангуудай түрүүшн үеэрүүдтэ эхлээд арабска гүрэнүүдэй хоорондоо зүрилдөөн гаража эхлээ. Трансиорданияска король Абдулла гэгшын армийн довтолго байгаа гол районуд тээсэ Египет ба Саудовско Аравин корольнууд өөһаднүүд гол хүсэгүүдтэ элхэгшэ яаралын дэхи бөөш. Тэдээр болбол Абдулла королын сэрэгүүдтэ сэрэгүү галсахан дэ өөһаднүүдтэ зэвсэгтэ хүсэгүүдтэ бөөш, мүн «хубаарилашагүй» нэгэн Палестинын» президентын тушаалда орухы хүсэжэ байдаг гитлеровец Амин аль-Хусейн (урхадь иерусалимска муфти байһан хүн) гэгшые эсэргүүцүүлэн тайлан байна.

Тихэдэ Абдулла болбол англичанинуудтай зохионон нүүсэ түсэбэй ёсоор «Агуу-эхэ Сири» гүрэннээ байгуулаха, Палестина, Сири, Ливан ба Ирак оронүүдтэ өөһөнгөө мэдэлдэ абаха гэһэн гэжэ гү, али ондоо үгөөр хэлэлдэ байһан байһа дахин англичанинуудай гарта оруула гэһэн байха юм. Юб гэхэдэ, Трансиордания хадаа англичиска колони ба король Абдулла гэгшэ-английска империалистуудай үүн сэхэ зарсан мүн байха юм. Өөһөнгөө бүхы сэрэгүүдтэ Палестинада оруулдаг байхадаа Трансиорданияска король Абдулла гэгшэ «Агууэхэ Сири» гэгшые байгуулаха түсэбтөө хэрэг дээрэ тэвүүлэхэ гэжэ хэрхэн байна. Арабска оронүүдтэ газеттүүдтэй майн 18-да мэдээсэлэй ёсоор Трансиордания ба Палестинада король Абдулла гэгшын зурагтай ба «Арабска хашимитска королевство» гэгшэн гаргагтай шэнэ мүнхэнүүдтэ гаргаһан байна.

Палестина гэшэ ямар орон юм? Эдэ собыгшүүдтэ юун дээрхэе болоно гэхтэй? Палестина-багахан орон юм. Талмай-гад талаар москвоско элбастнөө хоёр дахин бага ба тэрэ оройд оройдоо 2 миллион шахуу хүн зон ажадуудад байна. Гэбшье, энэ бишхихан орон болбо олон капиталистическ гүрэнүүдтэй шүлхэ байгуулагда байха юм.

Палестина хадаа өөрыгөө ашаг элзтэй географическа байдалаараа империалистуудай дур татадаг байна. Палестинатай эргэлдэг Суэцкэ канал оршон. Энэ канал хадаа Атлантическа далайе Индийскэ ба Номгон далайнуудтай холбодог юм. Дэхайн бүхы оронүүдтэ корольнууд Европоһоо Инди, Индонези, Австрали, Хитад, Японо ошоодоо Суэцкэ каналар гардаг байна. Умар нүмээс Палестинэ эзэлхэгшэ болбол Суэцкэ каналые хиндэаа дороо абажа шадаха байха. Гадна, Палестина дээгүүр дэхайн

агаарай замүүд гарадаг байна гэбэл: Европа, Америка ба Африкаһаа Ази худар нийдхэн самолдууд Палестина дээрүүр гарадаг. Ирак ба Саудовско Арави оронүүд нефтьсэр тон баялаг ба эдэ оронүүдтэй нефть абадаг газарнууд Унйин уни сагта англичиска ба американска капиталистуудтэй гарта ороһотой байна. Беркука гэжэ иракска горлодоо ахилдэ бүхы Ирак ба Трансиордания дахжааа тон урта нефтьсэр Палестина хүрээт юм. Энэ нефтьсэр дамжажа иракска нефтьсэр болбол Хайфу гэжэ палестинска порт хүрөөд тэндэ американска ба англичиска паролуудтэ ашаалагдадаг байна. Тихэдэ мүнөө американска болбол Саудовско Аравинаа 1800 километр шахуу утатай нефтьсэр Палестина тээсэ татажа байна.

Харин капиталистууд, илангаа англичиска капиталистууд болбол Блжии Востотой оронүүдтэ ажааһадые хайрагтгүй мүнхэдэг байна. Тэдэ ажааһад болбол англичиска ба американска нефтьсэр олоборлогч газарнуудта, хүбөөн ба бусад планшинууд дээрэ хара хүлхөө ахаха баатай болодог байгаа.

Умар нүмээс дээрхэе англо-американска капиталистууд болбол Блжии Востотой оронүүдтэ, тэрэ тоодо Палестиндэ өөһаднүүдтэ засаглалые бажигүүлхэ гэжэ оролддог байна. Тэдээр болбол суу зэвсэгтэй хүсэ, мэхэ тохо хэрэгтэй ба нэгэ арадые нүгөө арадтайн дайсанан уригдүүлхэ гэжэ мэтнээ эдэб аашуудые гаргадаг байна. Энэ нүмхэ игнөөн гол гэхэдэ, тус арадуудта эрхэ сүлөөтэй, бөө даанхай гүрэн байгуулаха абахаднаа хаад түбэг умаруулаха гэһэн байха юм. Хэрбээ нүмхэ гүрэнүүдтэ бии боллоо байгаа хадаа, англичиска ба американска империалистуудтэй тонодон арихалла ондоо юмхэ үлэхэгүй байнабуу. Тихэдэ тэдэ империалистууд болбол эдэ орнуудтаа гаража ошохоо байгагүй, Блжии Востотой оронүүдтэ Советскэ Союз ба бусад демократическа гүрэнүүдтэ эсэргүү фронт болгохы амлалжаа байна. Энэ нэй тулаа тэдээр болбол Палестина ба бусад хүрхэ оронүүдтэ сэрэгтэй аэроцинуудые ба сэрэгтэй портуудые байгуулажа байдаг юм.

Тихэдэ Израиль гүрэндэ сэрэгтэй довтолго хэһэн арадуудай реакционно хүсэгүүд болбол өөһаднүүдтэ сэрэгүүдтэ демократическа организацинуудые үгн хэтэ гэһэн кампани абуулжа байна. Бүхы арабска оронүүдтэ коммунистическ партинуудтэй ажал-абуулга хоригдонхой. Профсоюзуд ба ажаллаһад бусад организацинууд харгалта мурдагдэ ороно. Сирия, Ливан, Ирак оронүүдтэ коммунистууд ба профсоюзудтэй ажал-абуулгаһадые олшинуудтэ арестовалһан байна. Галстхын Египеттэ хүлхын үдэрүүдтэ соо демократическа организацинуудтэй 5 мянга гаран гэгшүүд арестовалагдаа.

Палестинада империалистуудтэй үлэхэһэн дайн болбол арабска арадуудтэй нитерсүүдтэ тон харша байна. Советскэ Союз болбол Израиль гүрэн хадаа хуулига ёсоор тогтоһон гүрэн гэшэ, тихэдэ англичиска империалистуудтэй тэндэ үлэхэһэн дайн арада хэрхэ дайн гэшэ гэжэ тэрэ дорош мэдүүлхэн байгаа. Алуулгын Советскэ түлөөлэгдхэн СССР-эй түлөөлэгшэ нүхэр Громыко болбол тус дээрмэдэгшын дайе энэ гэхээр хтсөөх хэмжээ абахы эриһэн байна. Гэбшье Английн түлөөлэгшэд болбол Алуулгын Советскэй зүгһөө шүхала хэмжээ абаха абадлаһын бүхы шадлаараа наад тохор хэжэ байна.

Харин империалистуудтэй үлэхэһэн дайн болбол бүхы хүн түрэлхтэй гүлзэгтэ зэбүүрхал гаргана. Бүхы оронүүдтэй арадууд болбол Палестинада бөө даанхай, эб найрамдалтай еврейск ба арабска гүрэнүүдтэй тогтон байха абадалые эринэ. Энэ болбол бүхы Блжии Востотой оронүүдтэ амгалан тайвн байдаг хангха ёһотой болоо.

Тус хуулийн проектын бусад статистик хадаа правительствын мэдээл бусад табан ведомствуудта мүнхэ номлохо абадал хараална. Энэ комисси болбол правительствын үнэн сэрэгтэй комиссида США-гэй зэвсэгтэ хүсэгүүдтэй ургажэ байһантай тааруулан судануудые бүтээхэ прогбайха юм.

Тус хуулийн проектын бусад статистик хадаа правительствын мэдээл бусад табан ведомствуудта мүнхэ номлохо абадал хараална. Энэ комисси болбол правительствын үнэн сэрэгтэй комиссида США-гэй зэвсэгтэ хүсэгүүдтэй ургажэ байһантай тааруулан судануудые бүтээхэ прогбайха юм.

Шэнэ номууд

Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл баян үдэрүүдтэ хэдэ хэдэн шэнэ номуудые хэблэн гаргаба. Тэдэнэй тоодо нимнүүд брошюранууд бии:

В. И. Ленин. Мүрьдөө яажэ эмхидхэхэ? Ажалай жаяг заршам тухай. Тираж 5000. Сөн 40 мүнхэ.

И. В. Сталин. СССР-тех аграрна политикын асуудалнуудта. Тираж 5000. Сөн 65 мүнхэ.

И. В. Сталин. Амжалтануудтаа тэтгэй эрэлтэ. Тираж 5000. Сөн 25 мүнхэ.

И. В. Сталин. Түрүү комбайнернууд ба комбайнернуудтэй зүблөөн дээрэ хэлхэн үгс. Тираж 5000. Сөн 25 мүнхэ.

Эдэ брошюранууд худалдаа-наймаанай тогтоонуудар тарагданхай.

КУЛЬТУРНА АЖАЙДАЛАЙ ХРОНИКО

Лекции ба элидхэлнүүд

ВКП(б)-гэй Тунхэнэй айком республикынга 25 жэлэй ойдо зорюудан элидхэл ба лекции ушмалуудые амхидхэе. 26 лекторнуудые хүдөө нутагуудта элхэгжэ, тэдэн май нара соо колхозуудар 32 элидхэл ба лекцинуудые уншаа.

ВКП(б)-гэй айкомой хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Шагдунов «Ород ба бурят арадуудай түүхтэ хани барисаан», «Агууэхэ орад арад СССР соо түрүү нап мүн» гэгшэн теменүүдээр лекцинуудые уншаа.

Залуушуулай вечер

Баргажанай аймагай центри Худалмэрилэгшэ ба абахаһад сүлөөтэй сагаа, илангаа амаралтынгаа үдэрүүдтэ социалистическэ культурынгаа байшанда тон һонирхолтойгоор үлхэгдэе.

Һаяхан тус культурын байшанда (даатһан нүхэр Зарядский) залуушуулай вечер үлхэгдэе. Энэ вечерта хамта хоёр зуугаад хүн сугларжа «Инар дуран ба хани барисаан» гэгшэн һонирхолтой лекци шагнаа. Гадна, культурын байшантай дэрхэдхи уранхайхан самодеятельностин коллективтэй хүсөөр элхэб хуу хүтэжэй ба һаяска гэжэ эргын номорнуудтай концерт харуулагдаа. Нүүлээрнэ һүннин 12 час болгэсхэ ээл соонь хүсөөтэй оркестрай наадаг доро танца, фолье соонь элхэб зугаа наадан, ушмалтын зал соо шагар, дам табигта ба газетэ журналуудай һонинуудые уншада боложо, тус вечер тон һонирхолтой ба хүхюмээр үлхэгдэе байха юм.

С. Герасимова.

Семейскэ хор

Тарбагатайн аймагай Ехэ-Буналей тосхоной семейскэ хоринхид республикын ойдо эрхмэтэйгээр бадхажэ байна. Тус хорто элхэгшэ урда 35 хүн байгаа хаа, мүнөө 50 хүн болонхой. Мүнөө хоринхид советскэ композиторнуудтэй дунуудые бадхажэ байхаһаа гадна өөһадөө нүхэр Сталин тухай дуу зохиоо.

Ойн байндэрлэлгын үе соо тэдээр Улан-Удэс эржэ өөһаднүүдөө балиг шадабарине харуула юм.

Арадай творчествын байшан республикынга ойдо

Арадай творчествын байшан республикынга 25 жэлэй ойн баярта зорюулан, өөһадөө зуража һураһан уран зурашадтэй зохиолнуудтэй выставкэ амхидхажэ байна. Мүн эндэ эдэб уран оелго болон түмэр, модон, мүнхэн дээгүүр һылхэгдхэн урч гоо һылуурнууд гэжэ мэтнээ олон янсын арадай творчествын зүйлнүүд табигдаха юм.

Мүн энэ байшан бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдхэн һесэнуудые аймгуудтэй библиотекэнүүдтэ элхэгшэе.

Д. Батоманзэ.

Уранхайханай выставкэ

Республикын 25 жэлэй ойн байндэрлэгтэ зорюулан Хойто-Байгалай аймагай центр-Нижне-Ангарада уранхайханай выставкэ амхидхэгдэе юм. Энэ выставкэ дээрэ эвектүүдтэй уранаар угалзатуулан оёһон хубсаһан, гоо хайханаар хэлхэгдхэн амбартанууд ба бусад гэрэй хэрэгсэлнүүд табигдаха байна. «Вторая пятилетка», «Омгогто иннуиди», «Улама оломон» ба Чилиннай нэрэмжтэ колхозой-хид выставкэд эрхмээр бадхэгдэе. Выставкын хүдэлмэридэ уран оёһолшо, дархашууд, залуу уранзурашад ба бусад хабаадалсан, тэрнине шомолжэе байна.

М. Смоляков.

Бүхэ барилдаан тухай

А. Аюржанаевтай статья зүбшэн хэлсэлгэ

Бүхэ барилдаае культурна спорт болгохо

Нүхэр Аюржанаев бүхэ барилдагын спортые нэгэн адли тогтоомол гуримтай болгохо тухай «Бурят-Монголой Унэн» газетын хуудалан дээрэ тон зүб асуудал табиба.

Би бүхэ барилдагын спортло унйин хабаадаг хүн байһан тулаадаа нүхэр Аюржанаевтай энэ талаар табиһан асуудалые тон зүбтэй гэжэ тоолохо байнаб. Нүхэр Аюржанаевтай хам орожо ба бөө хэрэгтэжэ барилдадаг еһые буруушаанантай ханалга нэгдэжэ, бөө хэрэгтэжэ гэшые болгоулаха ба галсахан дэ дүрэ буяалдажа барилдадаг болохо гэшые зүбшөөхэ байнаб. Зүгөөр нүхэр Аюржанаевтай үбэг дээрэ һууһан, гараараа газар тулалһан ба ууса дээрэ һууһаниие «халдаһан дээрэ тоолохотой гэжэ асуудал табиһаниие буруушааха байнаб.

Нүхэр Аюржанаев оуэ барилдаае культурна спорт болгохо талаар эл болго хэмжээнүүдтэ абаха тухай дурахаһаниие буримһан зүбшөөнэб.

Д. Цыдыпов, Зэдн аймагай Лениной нэрэмжтэ колхозой гэгшүүн, бүхэ барилдаае республикын чемпион.

Түрүү бүхэнүүдтэ категори тогтоохо

Би мүнөө 68 наһатайб. Бага наһанһаа хойшо бүхэ барилдадаг байһан хүм. Мүнөө наһа ехэтэй болоһомье хаа, энэ спортло хабаадаг байһан дээрхэе бөөни солбон хүнгэн залдаа. Мүнөө колхозойнгоо ажалда жипрей хүмһөө дутуугүй абажа байдаг би.

Бүхэ барилдагын хэрэгтэе гуримшуулжа, тэрнине культурна янзын спорт болгохо тухай А. Аюржанаевтай статьяе «Б. М. Унэн» газетэ дээрэ уншаад байхадаа, тэрэнэй табиһан асуудалнуудые дэмжэе байнаб.

Би мүнөө үбгэ наһан болоһомье хаа, энэ спортые залуушуулай дунда үргэнөөр дэлгэрүүлбэл ехэ тубатай байха һэн гэжэ наһадаг байнаб. Энэ спорт манай эндэ һулаар абуулагдадаг. Физкультура ба спортын хэрэгтэе эрхлэхэ комитеттэй зүбшөө энэ талаар саг үргэлжын хүдэлмэри абуулагдадаггүй. Саашадаа энэ хэрэгтэ онго анхараг табигдаха бөө гэжэ найлалдаа.

Зүгөөр би республика дотороо, мүн аймаг дотороо шалгаржа гараһан түрүү бүхэнүүдтэ тусхай категоринуудые тогтоохо гэһэн нэмэлтэ дурдхал оруулхыб. Тингэбэл энэ спортые олонитын болгохо шадаха байнаб.

Б. Очиров, Мухармбэрай аймагай Октябрьска сомоной Ворошилов нэрэмжтэ колхозой гэгшүүн.

Хэзээ харуулагдаха кино юм?

Бичурын аймагай, Гутагай сомонтой «Октябрьска революция» колхоз аймагайнгаа центрһээ оройдоо 10 гаран километр газарта оршодог аад, колхозингуудын 1948 оной январь һараһаа хойшо нэгшые кинокартина хараһагүй.

Хэзээ өөрынгөө хүдэлмэриие һайжаруужа, колхозингуудые кино харуулаар хангаха хүмтэ? — гэжэ аймагай кинофикациян табагые даатһа нүхэр Федотовоо асуудана.

Г. Саннижапов.

Харюусалгата редактор Л. Д. ЛУБСАНОВ.

ГҮРЭНЭЙ ШҮҮБЭРИТЭ 3 ПРОЦЕНТТЭ ДОТООДЫН УРЬҺАЛАМЖА

СПРАВОЧНА ТАБЛИЦА Шүүбэринүүдэй гурбадахи тираж

Тиражы Москва городто 1948 оной майн 30-да болоо Гүрэнэй шүүбэритэ 3 проценттэ дотоодын урьһаламжын 3-дахы тиражда нийсеринүүдтэй ба облигацинуудай номернуудта шүүбэри буугаа гэбэл:

Серия №	Серия №	Серия №	Серия №
000979	029160	053056	080063
001260	029684	053860	080537
001337	030882	054346	080785
002676	031156	054450	081351
003333	031815	055009	081372
003780	032917	055136	081802
006118	033595	056374	081913
007505	033703	056752	083776
008999	033884	056842	083581
009459	034666	056902	083591
009612	035114	057061	083701
009685	035615	057838	087217
010789	035833	058052	087796
012250	036383	059493	087992
012797	037458	059708	088139
013244	039098	060031	089659
013537	039290	060082	090842
014489	039920	061197	091422
015164	040705	061882	091826
016080	041030	062838	091827
016084	042290	063327	091869
016371	043056	063541	092491
016735	043359	063561	092499
017220	043737	063841	093374
018801	044536	064370	094009
019221	044540	065509	094408
019760	045073	065968	094639
021196	045940	066456	095295
021444	046421	066694	095850
021538	047418	067600	095951
021590	047470	068977	096489
023204	047693	070173	096579
023337	048212	071283	097196
023701	048271	071661	097197
023756	049059	072110	097674
024413	049813	073732	098063
025311	050148	074050	098417
025757	050660	074233	098427
026206	051557	075599	098511
027496	051592	075630	098668
027956	051852	078010	099499
028374	051959	078065	
028468	052598	079356	

Комиссия Түрүүлэгшэ-СССР-эй финансуудай Министрствын Управленин начальник С. И. ГУСЕВ. Комиссия харюусалгата секретарь С. Д. ВОРОНКОВ.

США-гэй сэрэгтэй эрилтэнүүдтэ зорюулагдаһан шэнэ һомололтоннууд

ВАШИНГТОН, июнийн 9. (ТАСС) Түлөөлэгшэ палатын мүнхэнэй һомололтоннуудые эрхлэхэ комисси болбол атомина хүсые гүрэн соогоо хичнаа комиссида мантрактуудые баталхадаа гаргашаха эрхтэй байһан нэмэлтэ 400 миллион долларһаа гадуур, өхилхөө байгаа бюджеттэ жал соо үшөө 501.850 мянган доллар

мүнхэ һомолхо гэһэн хуулийн проектые һайшаалан байна, энэ сумман мүнөөнэй бюджеттэ жал соо һомололдон сумдаа орходоо 326 миллион доллараар дээшэе байха юм.

Тус хуулийн проектын бусад статистик хадаа правительствын мэдээл бусад табан ведомствуудта мүнхэ номлохо абадал хараална. Энэ комисси болбол правительствын үнэн сэрэгтэй комиссида США-гэй зэвсэгтэ хүсэгүүдтэй ургажэ байһантай тааруулан судануудые бүтээхэ прогбайха юм.